

خیلواکی

استقلال

www.esteqlaal.net

سه شنبه ۰۶ فیبروری ۲۰۲۴

مترجم: فریده نوری

دولت اسلامی خراسان در میان

مبارزه طالبان در مقابل آن ها

و تجدید حیات

نویسنده: محقق و متخصص افغانستان Antonio Guistozzi

تاریخ نشر: ۳۰ جنوری ۲۰۲۴

طالبان که افغانستان را تحت کنترل خود دارند، ادعا می کنند که شورشیان داعش را در این کشور سرکوب کرده و تقریباً آنها را شکست داده اند. از سوی دیگر، اکثر ناظران خارجی، دولت اسلامی خراسان (IS-K) را در حال پیشرفت قلمداد می کنند.

هدف از این تحقیق تجزیه و تحلیل، ارائه یک ارزیابی متعادل از وضعیت داعش است که به تلاش های طالبان برای از بین بردن آنها مواجه می باشند. و همچنین یک تعداد مشکلات دیگر نیز موجود است که موجودیت شان را به خطر مواجه ساخته است. هدف این مضمون بررسی تلاش هائی است که توسط داعش انجام داده شده است برای اینکه خود را با تحولات نامطلوب و چگونگی مدیریت برای حفظ ساختار اساسی شان باوجود تلفات و عقب نشینی ها مطابقت دهند.

تنزل و اضمحلال فعالیت های داعش IS-K

سطح یا سویه فعالیت های خشونت آمیز یک راهنمای مشترک جهت نشان دادن موفقیت و یا شکست در مبارزه با تروریسم و ضد شورش می باشد. بر این اساس می توان گفت که طالبان با موفقیت، تهدید داعش یا دولت اسلامی خراسان را مدیریت کرده اند. در سال ۲۰۲۳، حملات داعش تقریباً متوقف شده بود.

در ماه اپریل و ماه می هیچ حمله ای تأیید نشده است. از ماه جون تا سپتامبر، داعش تنها قادر به انجام یک یا دو حمله در هر ماه بود، از جمله می توان از حمله به نیرو های طالبان که در حال گشتزنی بودند، یاد آوری نمود.

در آغاز ماه اکتوبر، داعش اندکی تبارز نمود، اما حتی در همین موقف هم تنها چهار حمله در طول ماه تأیید شده است که در این حملات در دو مورد از مواد منفجره استفاده گردیده است.

با استفاده از سطح فعالیت های خشونت آمیز میتوانیم درجه فعالیت های داعش را توجیه نمائیم. یک تشکیل افراطی خشن سکوت کرده نمی تواند، مخصوصاً پس از به راه اندازی فعالیت های گسترده در سال های متمادی، عدم فعالیت این تشکیل، هم توسط اعضای فعال آن و هم توسط حامیان آن به عنوان نشانه ای از تنزل و اضمحلال پنداشته شده است و یا حداقل به عنوان یک سازمان ایکه به مشکلات برای استخدام اعضاء و جمع آوری کمک های مالی مواجه می باشد، که مشخصات آن به تشکیلات مانند داعش IS-K صداقت می کند. زیرا که هرگز پول زیادی در سطح محلی جمع آوری نکرده و به تأمین مالی از خارج از افغانستان متکی است. چرا یک "اهدا کننده" باید بخواهد سازمانی را که سرنوشت آن نامشخص است، تأمین مالی کند؟

با این حال گفته می توانیم که تلاش های ضد تروریستی امارت اسلامی طالبان در افغانستان موفق بوده است. هرگونه تنزل در فعالیت های تروریستی می تواند دلایل متعددی داشته باشد. در مورد داعش- منابع داخلی این تشکیل در سال ۲۰۲۳ اقرار کردند که حملات طالبان به مخفیگاههای داعش در شهرها باعث تلفات زیاد اعضای داعش شده است.

در ماه های اول به قدرت رسیدن طالبان، عملیات طالبان علیه داعش به صورت کورکورانه صورت گرفت، اما در طول سال های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ عملیات ضد تروریستی امارت اسلامی طالبان بر اطلاعات متمرکز گردید و قرار گفتار طالبان عملیات شان بصورت هدفمند و دقیق اجرا گردیده است.

بحران مالی داعش (IS-K):

اما عین منبع به یک دلیل بسیار مهم دیگر اشاره نمود و اساس تقلیل منابع مالی داعش را به کم شدن فعالیت های این گروه دانست. بودجه داعش در اوایل سال ۲۰۱۸ به دلیل مسیر نزولی تشکیل مرکزی یا مادری دولت اسلامی به وقوع پیوست. کاهش بودجه داعش از ساختار مرکزی دولت اسلامی با فراز و نشیب تا سال ۲۰۲۳ ادامه یافت. علاوه بر تقلیل منابع مالی در ساختار مرکزی داعش، دولت اسلامی از منابع مرکزی می توانست به شعبه خراسان خود اختصاص دهد، لکن این بحران با

سرکوب دوامدار از جانب مقامات ترکیه در تمام شاخه های داعش حاضر در قلمرو آنها، منجمله داعش خراسان، تشدید شد. برای سالها، مرکز اصلی مالی داعش ترکیه بود، از آن جاییکه از برکت بزرگ شدن جمعیت افغان ها، ارتباطات بانکی غیررسمی رایج گردید. ترکیه همچنین یک مرکز مالی بزرگ برای شعبه مرکزی داعش شناخته شده بود که حواله بین شعبه مادری یا مرکزی را با شاخه دولت اسلامی خراسان بسیار آسان می ساخت. قسمیکه قبلاً اشاره شد، سرکوب نمودن دولت اسلامی توسط ترکیه منجر به دستگیری ده ها تن از اعضای داعش شده و عملیات آنها را به شدت مختل کرده است.

طالبان با تقویت نظارت و مراقبت از جریان های مالی و جلب نمودن توجه تجاران حواله در افغانستان، آن ها را از عواقبیکه از انتقال پول از داعش متصور است آگاه ساخته و به این ترتیب به تشدید بحران مالی داعش افزودند. در نیمه اول سال ۲۰۲۳ داعش دیگر قادر به پرداخت معاش اعضاء و مسائل لوژیستیکی خود در افغانستان نبود.

داعش توانست یک اندازه در مقابل سرکوب نمودن خود توسط ترکیه با انتقال دادن عملیات های مالی خود در مکان های دیگر مقابله کند، و در تمویل منابع مالی خود تنوع به عمل آورد، لاکن موفقیتش در این راستا محدود بود.

منابع بانکی غیررسمی که در ماه اگست ۲۰۲۳ و بار دیگر در ماه جنوری ۲۰۲۴ با تیم تحقیقاتی نویسنده تماس گرفتند، نشان دادند که تشدید نظارت طالبان بر بانکهای غیررسمی تا حدی با اجتناب از انتقال مبالغ هنگفت پول در منابع مالی داعش اثر گذار بود، اما این موفقیت در عوض توسط انتقالات متعدد مقادیر اندک پول، خنثی گردید، که این می تواند به داعش کمک کند. در نتیجه داعش توانست از یک اختناق مالی کامل جلوگیری کند، اگرچه بودجه در مقایسه با بودجه سال ۲۰۲۱ در سطوح پایین باقی ماند. باوجود بحران مالی عمیق سال ۲۰۲۳، رهبران داعش بیکار ننشستند و منتظر نماندند که جریانهای مالی باز گردند.

منابع داخلی این تشکیل توضیح می دهند که دولت اسلامی خراسان یا IS-K به ساختن دوباره تشکلات خود ادامه داده و آن را به یک سیستم کاملاً زیرزمینی مبدل ساخته است، با این فرضیه داعش در یک آینده غیر قابل پیش بینی، قادر به کنترل بخش های بزرگی از قلمرو نخواهد بود. پایگاه های سیار برای تمرینات و سلول های خورد آموزشی در ساختار های داعش در حال حاضر در سراسر افغانستان موجود است.

کوشش داعش IS-K جهت احیای دوباره :

به منظور کاهش دادن اثرات منفی در سطح فعالیت های خود در ساحه، داعش یا IS-K، فعالیت های تبلیغاتی و همچنان استخدام اعضای خود را به صورت آنلاین گسترش داده است. اگر چه در نیمه اول سال ۲۰۲۳ که در اوج بحران مالی خود قرار داشت، فعالیت های تبلیغاتی نیز کاهش یافت، لکن داعش توانست تصور یک سازمان فعال و انعطاف پذیر را ایجاد کند و باوجود اندک بودن حملات، توانست حملات خود را متناوب و تقویت بخشد.

البته تبلیغات به تنهایی داعش را نجات نخواهد داد. در دراز مدت، احیای دوباره حیات داعش IS-K به یک تعداد تحولات و تعامل آنها بستگی دارد:

- اگر شرایط منفی سال های ۲۰۲۲ و ۲۰۲۳ که بالای تأمین مالی اثر گذار بود و اضمحلال داعش مرکزی با اقدامات سرکوب گرانه ترکیه و طالبان در امور مالی آنها به نوعی از بین برده شود.
- آیا داعش، در حالیکه به مشکلات مالی گرفتار است، و قادر به پیشبرد فعالیت های نظامی خود به سطح پائین می باشد، می تواند از اضمحلال تشکیلات خود جلوگیری کند؟
- اگر وحدت نسبی طالبان در برابر داعش با افزایش درگیری های داخلی بین طالبان مختل شود.
- اگر طالبان نتوانند نقاط ضعف خود را در مبارزه با تروریسم و مبارزه با شورشیان برطرف کنند.
- اگر فرصت های جدید جمع آوری کمک های مالی و استخدام در نتیجه رویدادهایی که داعش IS-K کنترل کمی بر آن دارد، بوجود آید.

همانطور که در بالا ذکر شد، داعش IS-K موفق به بازگرداندن برخی از کمک های مالی در پایان سال ۲۰۲۳ شد. لکن اینها برای راه اندازی مجدد کامل IS-K کافی نخواهد بود و این تشکیل کوشش خواهد کرد که چگونه و از کجا بودجه بیشتری جمع آوری کند.

داعش IS-K در تلاش است تا از کاهش فعالیت های خود جلوگیری نماید، اما مشکل است که موفقیت این اقدام ارزیابی گردد، اگرچه منابع داخلی کاهش تعداد اعضا را بین نیمه دوم سال ۲۰۲۲ و نیمه دوم سال ۲۰۲۳ تأیید می کنند.

در حالی که طالبان همچنان از اختلافات داخلی رنج می برند، تا پایان سال ۲۰۲۳ نتوانستند که داعش را در مسیر کاملاً متفاوتی قرار دهند.

لازم به یادآوریست که کشیدگی بین رهبران و طالبان تاجک در شمال شرق در اواخر سال ۲۰۲۳ و اوایل سال ۲۰۲۴ به سرعت در حال افزایش است. تیم تحقیقاتی نویسنده که با منابع طالبان که در اکتبر ۲۰۲۳ تماس گرفتند، که این منبع از موارد بازداشت اعضای طالبان تاجیک که متهم به ارتباط با داعش- خراسان می باشند را گزارش دادند که حداقل تا حدی تأیید می کند که داعش ممکن است

تهاجم به منطقه را آغاز کند. بنابراین طالبان ناراضی تاجیک می توانند فرصت هایی را برای این گروه تروریستی ایجاد کنند.

ادامه دارد...